Eiropas Savienības
Oficiālais Vēstnesis

LV
L sērija

2024/920

22.3.2024.

KOMISIJAS DELEĢĒTĀ REGULA (ES) 2024/920

(2023. gada 13. decembris),

ar ko Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2017/2402 papildina attiecībā uz regulatīvajiem tehniskajiem standartiem, kuros precizēti ar rezultātiem saistītie izraisītājnotikumi un minēto izraisītājnotikumu kalibrēšanas kritēriji

(Dokuments attiecas uz EEZ)

EIROPAS KOMISIJA,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2017/2402 (2017. gada 12. decembris), ar ko nosaka vispārēju regulējumu vērtspapīrošanai un izveido īpašu satvaru attiecībā uz vienkāršu, pārredzamu un standartizētu vērtspapīrošanu, un groza Direktīvas 2009/65/EK, 2009/138/EK un 2011/61/ES un Regulas (EK) Nr. 1060/2009 un (ES) Nr. 648/2012 ([1]) un jo īpaši tās 26.c panta 5. punkta sesto daļu,

tā kā:

(1) Lai piemērotu Regulas (ES) 2017/2402 26.c panta 5. punkta trešās daļas a) apakšpunktā minētos retrospektīvos izraisītājnotikumus, ir jāprecizē sākumpunkts, no kura jāmēra vai nu to riska darījumu kumulatīvās summas pieaugums, kuros netiek pildītas saistības, vai uzkrāto zaudējumu pieaugums. Parasti par mērīšanas sākumpunktu būtu jāuzskata darījuma slēgšanas diena. Tomēr var būt gadījumi, kad šo darījuma slēgšanas dienu nav iespējams izmantot kā mērīšanas sākumpunktu, tostarp, ja darījums ietver papildināšanas periodu vai iepriekš noteiktu periodu, kurā izveido vērtspapīroto portfeli, pēc slēgšanas dienas. Tādēļ ir jāparedz īpaši noteikumi attiecībā uz minētajiem gadījumiem.

(2) Laidiena atsaistes punkts (D) nosaka brīdi, kad attiecīgā laidiena pamatsumma tiek pilnībā izsmelta bāzes portfeļa zaudējumu rezultātā. Līdz ar to, kad aizsargātais laidiens sāk uzņemties zaudējumus, atsaistes punkts attiecīgi samazinās. Lai novērstu to, ka laidieni, kas nodrošina kredītkvalitātes uzlabojumu, jau ir amortizēti, ja darījuma beigās rodas būtiski zaudējumi, Regulas (ES) 2017/2402 26.c panta 5. punkta trešās daļas b) apakšpunktā minētais papildu retrospektīvais izraisītājnotikums būtu jāsaista ar augstākās prioritātes aizsargātā laidiena atsaistes punkta samazinājumu, lai garantētu kredītkvalitātes uzlabojumu, ko nodrošina augstākās prioritātes aizsargātais laidiens salīdzinājumā ar augstākas prioritātes laidieniem, kurus iniciators patur visā darījuma laikā. Tā paša iemesla dēļ Regulas (ES) 2017/2402 26.c panta 5. punkta trešās daļas c) apakšpunktā minētajam prospektīvajam izraisītājnotikumam būtu jāiestājas tad, ja pamatā esošo riska darījumu portfeļa sagaidāmie rezultāti tiek samazināti par vērtspapīrošanas koncentrācijas riska pieaugumu laika gaitā vai – darījumiem, kuros koncentrācijas risks ir mazāk izteikts, – par pamatā esošo riska darījumu portfeļa vidējās kredītkvalitātes pasliktinājumu laika gaitā.

(3) Ļoti koncentrēts pamatā esošo riska darījumu portfelis palielina būtisku zaudējumu risku vērtspapīrošanā. Tā kā koncentrācijas risks ir izplatītāks pamatā esošo riska darījumu portfeļos, kuriem ir zema granularitāte, ir jānosaka robežvērtība pamatā esošo riska darījumu portfeļa minimālajai granularitātei, ko mēra pēc riska darījumu faktiskā skaita portfelī. Ja koncentrācijas risks ir mazāk izplatīts, prospektīvajam izraisītājnotikumam būtu jāpiemēro bāzes portfeļa vidējā kredītkvalitāte. Lai noteiktu šo izraisītājnotikumu, būtu jāmēra bāzes portfeļa kredītkvalitāte kopš vērtspapīrošanas iniciēšanas.

([1]) OV L 347, 28.12.2017., 35. lpp.

(4) Tā kā nav iespējams paredzēt universālu kalibrēšanu, kas būtu piemērojama visiem darījumiem, ņemot vērā bāzes portfeļu veidu un struktūru dažādību bilances vērtspapīrošanā, ir jānosaka kritēriji, pēc kuriem nosaka Regulas (ES) 2017/2402 26.c panta 5. punkta trešajā daļā minēto ar rezultātiem saistīto izraisītājnotikumu līmeņus. Lai nodrošinātos pret būtisku risku, ka laidieni, kas nodrošina kredītkvalitātes uzlabojumu, tiek amortizēti tādā mērā, ka nebūtu pietiekamas aizsardzības, lai absorbētu būtiskus zaudējumus, kas rodas darījuma beigās, minētie kritēriji būtu jānosaka piesardzīgi. Šajā nolūkā vērtspapīrošanas pusēm būtu jāpārbauda retrospektīvo izraisītājnotikumu efektivitāte atlikto zaudējumu sadales scenārijā, ņemot vērā paredzamos zaudējumus visā darījuma termiņā tā slēgšanas dienā.

(5) Lai netraucētu spēkā esošos līgumus, kas noslēgti pirms obligāto ar rezultātiem saistīto izraisītājnotikumu un to kalibrēšanas kritēriju precizēšanas, ir jāparedz pārejas režīms neatmaksātai VPS bilances vērtspapīrošanai.

(6) Šīs regulas pamatā ir regulatīvo tehnisko standartu projekts, ko Komisijai iesniegusi Eiropas Banku iestāde.

(7) Eiropas Banku iestāde ir veikusi atklātu sabiedrisko apspriešanu par regulatīvo tehnisko standartu projektu, kas ir šīs regulas pamatā, izvērtējusi iespējamās saistītās izmaksas un ieguvumus un pieprasījusi saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 1093/2010 ([2]) 37. pantu izveidotās Banku nozares ieinteresēto personu grupas atzinumu,

IR PIEŅĒMUSI ŠO REGULU.

1. pants

Definīcijas

Šajā regulā piemēro šādas definīcijas:

1) "augstākās prioritātes aizsargātais laidiens" vērtspapīrošanā ir vismazāk subordinētais laidiens zaudējumu sadales ziņā, kurš saņem atbilstīgu kredītaizsardzību saskaņā ar kredītaizsardzības līgumu;

2) "kredītriska kopa" ir bāzes portfeļa segments, kurā saskaņā ar 4. panta 5. punktu iedala riska darījumus no šā portfeļa un kurš ietver kredītriska pakāpi, ko mēra, pamatojoties uz kritērijiem, kuri saistīti ar kredītrisku, un kurā katrs savstarpēji izslēdzošais segments rada kredītrisku, kas ir lielāks vai mazāks par citu segmentu;

3) "atlikto zaudējumu sadales scenārijs" ir scenārijs, kurā divas trešdaļas no absolūtajiem zaudējumiem, kas varētu rasties visā darījuma termiņā tā slēgšanas dienā, rodas tā paredzamā termiņa pēdējā trešdaļā.

2. pants

Precizējums par bāzes portfeļa neatmaksāto summu attiecībā uz Regulas (ES) 2017/2402 26.c panta 5. punkta trešās daļas a) apakšpunktā minētajiem retrospektīvajiem izraisītājnotikumiem

1. Izņemot 2. un 3. punktā minētos gadījumus, lai piemērotu Regulas (ES) 2017/2402 26.c panta 5. punkta trešās daļas a) apakšpunktā minētos retrospektīvos izraisītājnotikumus, bāzes portfeļa neatmaksātā summa ir darījuma slēgšanas dienā neatmaksātā summa.

([2]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1093/2010 (2010. gada 24. novembris), ar ko izveido Eiropas Uzraudzības iestādi (Eiropas Banku iestādi), groza Lēmumu Nr. 716/2009/EK un atceļ Komisijas Lēmumu 2009/78/EK (OV L 331, 15.12.2010., 12. lpp.).

2. Ja vērtspapīrošana ietver papildināšanas periodu, bāzes portfeļa neatmaksātā summa ir mazākā no šādām summām:

a) neatmaksātā summa darījuma slēgšanas dienā;

b) neatmaksātā summa papildināšanas perioda beigās.

3. Ja vērtspapīrošana ietver iepriekš noteiktu periodu, kura laikā izveido vērtspapīroto riska darījumu portfeli un kurš sākas darījuma slēgšanas dienā, un ja kredītaizsardzības līgums ir piemērojams no darījuma slēgšanas dienas, bāzes portfeļa neatmaksātā summa ir šāda:

a) iepriekš noteiktā izveides perioda laikā neatmaksātā summa ir vērtspapīroto riska darījumu maksimālā summa, kas atļauta kredītaizsardzības līgumā šā iepriekš noteiktā perioda beigās;

b) pēc iepriekš noteiktā izveides perioda beigām neatmaksātā summa ir neatmaksātā summa šā iepriekš noteiktā perioda beigās.

4. Piemērojot 1.–3. punktu, kredītaizsardzības līguma puses aprēķina to riska darījumu kumulatīvās summas pieaugumu, kuros netiek pildītas saistības, vai uzkrāto zaudējumu pieaugumu no darījuma slēgšanas dienas.

3. pants

Precizējums par Regulas (ES) 2017/2402 26.c panta 5. punkta trešās daļas b) apakšpunktā minētā papildu retrospektīvā izraisītājnotikuma piemērošanu

1. Kredītaizsardzības līguma puses nosaka augstākās prioritātes aizsargātā laidiena atsaistes punkta samazinājuma procentuālās daļas robežvērtību, kas aprēķināta saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 575/2013 ([3]) 256. panta 2. punktu, no tās līmeņa darījuma slēgšanas dienā vai, ja vērtspapīrošana ietver iepriekš noteiktu periodu, kura laikā izveido vērtspapīroto riska darījumu portfeli, – minētā iepriekš noteiktā izveides perioda beigās.

2. Regulas (ES) 2017/2402 26.c panta 5. punkta trešās daļas b) apakšpunktā minētais papildu retrospektīvais izraisītājnotikums iestājas jebkurā brīdī pēc darījuma slēgšanas dienas, ja atsaistes punkta samazinājums pārsniedz robežvērtību, kas noteikta saskaņā ar šā panta 1. punktu.

4. pants

Precizējums par Regulas (ES) 2017/2402 26.c panta 5. punkta trešās daļas c) apakšpunktā minētā prospektīvā izraisītājnotikuma piemērošanu

1. Prospektīvo izraisītājnotikumu nosaka saskaņā ar šā panta 2. vai 4. punktu atkarībā no portfelī ("N") iekļauto riska darījumu faktiskā skaita, kas aprēķināts saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 575/2013 259. panta 4. punktu, darījuma slēgšanas dienā.

2. Ja N ir mazāks par 100, kredītaizsardzības līguma puses nosaka robežvērtību lielāko vērtspapīroto riska darījumu ar atsevišķiem parādniekiem skaitam, ko aprēķina saskaņā ar 3. punktu.

([3]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 575/2013 (2013. gada 26. jūnijs) par prudenciālajām prasībām attiecībā uz kredītiestādēm, un ar ko groza Regulu (ES) Nr. 648/2012 (OV L 176, 27.6.2013., 1. lpp.).

Prospektīvais izraisītājnotikums iestājas tad, ja jebkurā brīdī lielāko vērtspapīroto riska darījumu ar atsevišķiem parādniekiem skaits, kas aprēķināts saskaņā ar 3. punktu, ir mazāks par robežvērtību, kas noteikta saskaņā ar pirmo daļu.

3. Lai noteiktu lielāko vērtspapīroto riska darījumu ar atsevišķiem parādniekiem skaitu, kā minēts 2. punktā, vērtspapīrošanas puses veic turpmāk minētos pasākumus šādā secībā:

a) tās konsolidē vairākus riska darījumus ar vienu un to pašu parādnieku un uzskata tos par vienu riska darījumu;

b) tās konsolidētos riska darījumus ar atsevišķiem parādniekiem šķiro pēc to neatmaksātās summas dilstošā secībā;

c) tās saskaita konsolidēto riska darījumu ar atsevišķiem parādniekiem neatmaksātās summas, sākot ar lielāko riska darījumu, dilstošā secībā;

d) šā punkta c) apakšpunktā minēto saskaitīšanu pārtrauc pirms, pieskaitot nākamo riska darījumu, kopējā summa ir lielāka par summu, ko veido augstākās prioritātes aizsargātā laidiena un tam pakārtoto laidienu neatmaksātās summas.

4. Ja N ir vienāds ar vai lielāks par 100, kredītaizsardzības līguma puses nosaka robežvērtību palielinājumam starp augstāka kredītriska kopu neatmaksātās summas rādītāju, kas noteikts saskaņā ar 8. punktu un dalīts ar visu vērtspapīroto riska darījumu kopējo neatmaksāto summu ("augstāka kredītriska kopu rādītājs"), un attiecīgo rādītāju darījuma slēgšanas dienā.

Prospektīvais izraisītājnotikums iestājas tad, ja jebkurā brīdī ir pārsniegta saskaņā ar pirmo daļu noteiktā robežvērtība.

5. Kredītaizsardzības līguma puses darījuma dokumentācijā skaidri izklāsta kritērijus riska darījumu iedalīšanai kredītriska kopās.

Piemērojot pirmo daļu, kredītaizsardzības līguma puses kredītaizsardzības līgumā nosaka atšķirību starp atsevišķām kredītriska kopām, pamatojoties uz šādiem aspektiem:

a) Regulas (ES) Nr. 575/2013 170. panta 1. punkta b) apakšpunktā minētās kategorijas, ja iniciators piemēro IRB pieeju saskaņā ar minētās regulas Trešās daļas II sadaļas 3. nodaļu, lai noteiktu pašu kapitāla prasības kredītriskam tādiem vērtspapīrotiem riska darījumiem, kurus veic ar komercsabiedrībām, izņemot b) apakšpunktā minētos specializētās kreditēšanas riska darījumus, ar iestādēm, centrālajām valdībām un centrālajām bankām;

b) Regulas (ES) Nr. 575/2013 170. panta 2. punktā minētās kategorijas, ja iniciators piemēro IRB pieeju saskaņā ar minētās regulas Trešās daļas II sadaļas 3. nodaļu, lai noteiktu pašu kapitāla prasības kredītriskam tādiem vērtspapīrotiem riska darījumiem, kurus uzskata par specializētās kreditēšanas riska darījumiem, kuriem piemēro minētās regulas 153. panta 5. punktā izklāstītās metodes;

c) Regulas (ES) Nr. 575/2013 170. panta 3. punkta b) apakšpunktā minētās kategorijas vai portfeļi, ja iniciators piemēro IRB pieeju saskaņā ar minētās regulas Trešās daļas II sadaļas 3. nodaļu, lai noteiktu pašu kapitāla prasības kredītriskam tādiem vērtspapīrotiem riska darījumiem, kurus uzskata par riska darījumiem ar privātpersonām vai MVU;

d) visos pārējos gadījumos – saskaņā ar piemērojamo grāmatvedības regulējumu, ko iniciators piemēro savos finanšu pārskatos.

6. Kredītaizsardzības līguma puses augstāka kredītriska kopās no kredītriska kopām, kas noteiktas saskaņā ar 5. punktu, iedala šādus riska darījumus:

a) visus riska darījumus, kuros netiek pildītas saistības, kā minēts Regulas (ES) Nr. 575/2013 178. panta 1. punktā;

b) visus riska darījumus ar parādnieku, kuram ir samazināta kredītvērtība;

c) visus citus riska darījumus, kas ir saistīti ar augstāku kredītrisku saskaņā ar kredītaizsardzības līgumu, izņemot tos, kas minēti a) un b) apakšpunktā.

Kredītaizsardzības līguma puses no pirmajā daļā minētās iedalīšanas izslēdz visus riska darījumus, uz kuriem attiecas kredītnotikums saskaņā ar kredītaizsardzības līgumu un par kuriem ir veikts starpposma vai galīgais kredītaizsardzības maksājums, kas ir samazinājis aizsargātā laidiena un citu tam pakārtoto laidienu kopējo summu.

7. Ja vērtspapīrotie riska darījumi ietver vairāk nekā vienu no 5. punkta a) līdz d) apakšpunktā minētajām riska darījumu grupām, kredītaizsardzības līguma puses riska darījumus iedala augstāka kredītriska kopās katrai no šīm grupām, kas noteiktas saskaņā ar 5. punktu.

8. Piemērojot 4. punktu, augstāka kredītriska kopu neatmaksātā summa ir summa, ko veido visu to vērtspapīroto riska darījumu neatmaksātās summas, kuri iedalīti kopās saskaņā ar 6. un 7. punktu.

5. pants

Kritēriji Regulas (ES) 2017/2402 26.c panta 5. punkta trešajā daļā minēto izraisītājnotikumu līmeņa noteikšanai

Kredītaizsardzības līguma puses Regulas (ES) 2017/2402 26.c panta 5. punkta trešajā daļā minēto ar rezultātiem saistīto izraisītājnotikumu robežvērtības nosaka tādā līmenī, kas nodrošina, ka ir izpildīti visi turpmāk minētie kritēriji:

a) izraisītājnotikumus aktivizē, pirms laidieni, kas nodrošina kredītaizsardzību, tiek amortizēti tādā mērā, ka šie laidieni nevar absorbēt būtiskus zaudējumus, kas rodas darījuma termiņa pēdējā daļā;

b) attiecībā uz retrospektīviem izraisītājnotikumiem šo izraisītājnotikumu efektivitāte ir pārbaudīta atlikto zaudējumu sadales scenārijā;

c) ja iniciators piemēro Regulas (ES) Nr. 575/2013 Trešās daļas II sadaļas 5. nodaļu, lai noteiktu pašu kapitāla prasības savam riska darījumam ar vērtspapīrošanu, gan visā darbības laikā paredzamo zaudējumu aprēķins, gan pieņēmumi, kas jāizdara saskaņā ar atlikto zaudējumu sadales scenāriju, atbilst tiem, ko izmanto būtiska un samērīga riska pārvešanas novērtējumā saskaņā ar minētās regulas 245. pantu.

6. pants

Neatmaksāta VPS bilances vērtspapīrošana, kurai ir raksturīga nesecīga maksājumu prioritāte

Attiecībā uz VPS bilances vērtspapīrošanu, kurai saskaņā ar Regulas (ES) 2017/2402 26.c panta 5. punkta trešo daļu ir raksturīga nesecīga maksājumu prioritāte un kura ir paziņota Eiropas Vērtspapīru un tirgu iestādei saskaņā ar minētās regulas 27. panta 1. punktu pirms 2024. gada 11. aprīlis, iniciatori un *SSPE* var, neievērojot šīs regulas 1.–5. pantā noteiktās prasības, turpināt izmantot apzīmējumu "VPS" vai "vienkārša, pārredzama un standartizēta" vai apzīmējumu, kas tieši vai netieši atsaucas uz minētajiem terminiem, ar noteikumu, ka minētā vērtspapīrošana atbilst minētās regulas 18. pantam.

7. pants

Stāšanās spēkā

Šī regula stājas spēkā divdesmitajā dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī.*

Šī regula uzliek saistības kopumā un ir tieši piemērojama visās dalībvalstīs.

Briselē, 2023. gada 13. decembrī

Komisijas vārdā –
priekšsēdētāja
Ursula VON DER LEYEN